

Анализ на сърдечносъдовите рискови фактори при жени

Стефан Найденов¹, Теменуга Донова¹, Николай
Рунев¹, Мария Миланова², Светлин Цонев¹,
Катерина Витлиянова³, Красимира Кощикова¹

*1. Катедра по пропедевтика на вътрешните болести
„Проф. Ст. Киркович”, МУ – София*

2. УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов”-София

3. Клиника по кардиология, 2-ра МБАЛ-София

*XIV Национален конгрес по кардиология
2-5 октомври 2014, Варна, к.к Златни пясъци*

Сърдечносъдова заболяемост и смъртност

- **Атеросклеротичната сърдечносъдова болест** и преди всичко КАБ продължава да бъдат водеща причина за преждевременна смърт в световен мащаб
- Известно е, че ССЗ са водеща причина за преждевременна смърт при жените. Те са отговорни за
- **42%** от всички случаи на смърт при жените в Европейските страни на възраст <75 год.
38% от всички случаи на смърт при мъже <75 год.

Глобална заболеваемост и смъртност от ССЗ

Mortality

16 million

7.8 million

4.3 million

2.3 million

Burden of Disease

128 million

59 million

39 million

30 million

- Population
- All cardiovascular
 - High blood pressure
 - High cholesterol
 - Overweight and obesity

**Защо е важно да се знае
разпространението на СС рискови
фактори в общата популация?**

**Профилактиката е ефективен
подход за намаляване на СС
смъртност:**

**Доказано е, че >50% от намаляването на
смъртността от коронарни инциденти се
дължи на подобрен контрол върху
рисковите фактори и само 40% - на
съвременните терапевтични схеми**

Цел на проучването

Да се оцени рисковият профил и контрола върху някои сърдечносъдови рискови фактори при жени

Методи

Обобщен анализ на данни от 3 последователни напречно-срезови проучвания, проведени от Работната група по сърдечносъдов риск при жени към Дружеството на кардиолозите в България.

Проучванията са организирани под формата на публични кампании за оценка на СС риск при жени за периода **2011-2014 г.**

Методи

- Включени са последователно 214 жени на средна възраст $58,5 \pm 11,7$ (22-87) год.;
- Оценени са следните показатели:
 - Артериално налягане (средна стойност от 2 последователни измервания на недоминантната ръка след 5 min. покой и 2 min. интервал между измерванията;
 - Ръст, тегло, ИТМ (kg/m^2) и обиколка на талията
 - Налични СС рискови фактори чрез въпросник, попълнен от участниците в проучването;
 - Риск за развитие на ЗД тип 2 *US (National Diabetes Association test)*

DIABETES, YOU COULD BE AT RISK TAKE THE TEST—KNOW YOUR SCORE!

Diabetes means your blood sugar (glucose) is too high. How would you know? Are you often thirsty, hungry, or tired? Do you urinate often? Do you have sores that heal slowly, tingling in your feet, or blurry eyesight? Even without these signs, you could still have diabetes.

Diabetes is a serious disease. It can cause heart attack or stroke, blindness, kidney failure, or loss of feet or legs. But diabetes can be controlled. You can reduce or avoid these health problems. Take the first step. Find out if you are at high risk.

Know your risk of having diabetes now. Answer these quick questions. For each Yes answer, add the number of points listed. All No answers are 0 points.

Question	Yes	No
Are you a woman who has had a baby weighing more than 9 pounds at birth?	1	0
Do you have a sister or brother with diabetes?	1	0
Do you have a parent with diabetes?	1	0
Find your height on the chart. Do you weigh as much as or more than the weight listed for your height? (<i>See chart below</i>)	5	0
Are you under 65 years old and get little or no exercise in a typical day?	5	0
Are you between 45 and 64 years old?	5	0
Are you 65 years old or older?	9	0
Add Your Score		

These questions are from the American Diabetes Association's "Diabetes Risk Test."

At Risk Weight Chart

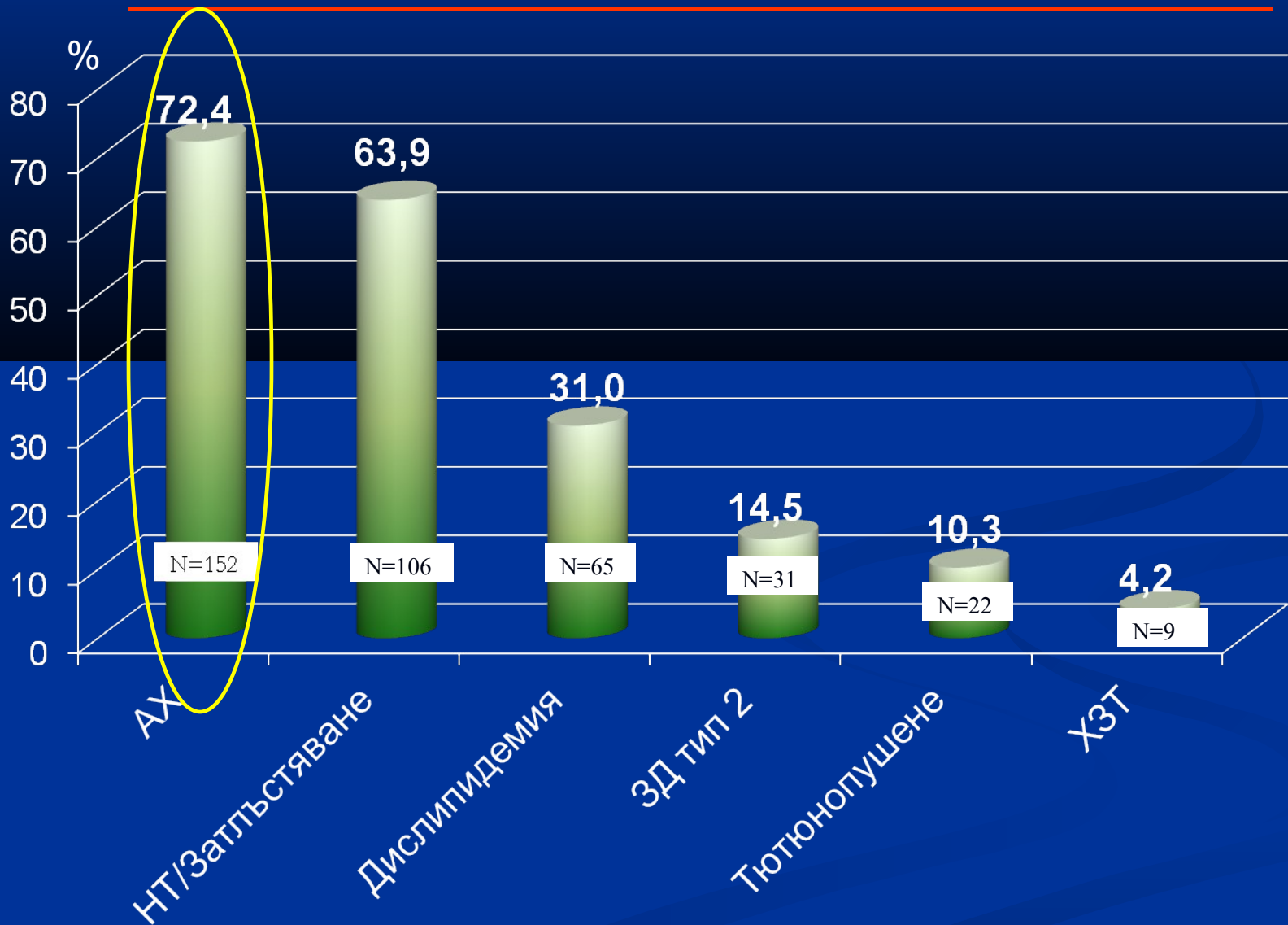
Height	Weight (Pounds)	Height	Weight (Pounds)
4'10	129	5'8	177
4'11	133	5'9	182
5'0	138	5'10	188
5'1	143	5'11	193
5'2	147	6'0	199
5'3	152	6'1	204
5'4	157	6'2	210
5'5	162	6'3	216
5'6	167	6'4	221
5'7	172		

Оценка на риска за развитие на ЗД тип 2 чрез въпросник, разработен от US National Diabetes Association :

Минимален резултат: 0
Максимален резултат: 19

Резултат >10: Висок риск за развитие на ЗД тип 2

Резултати

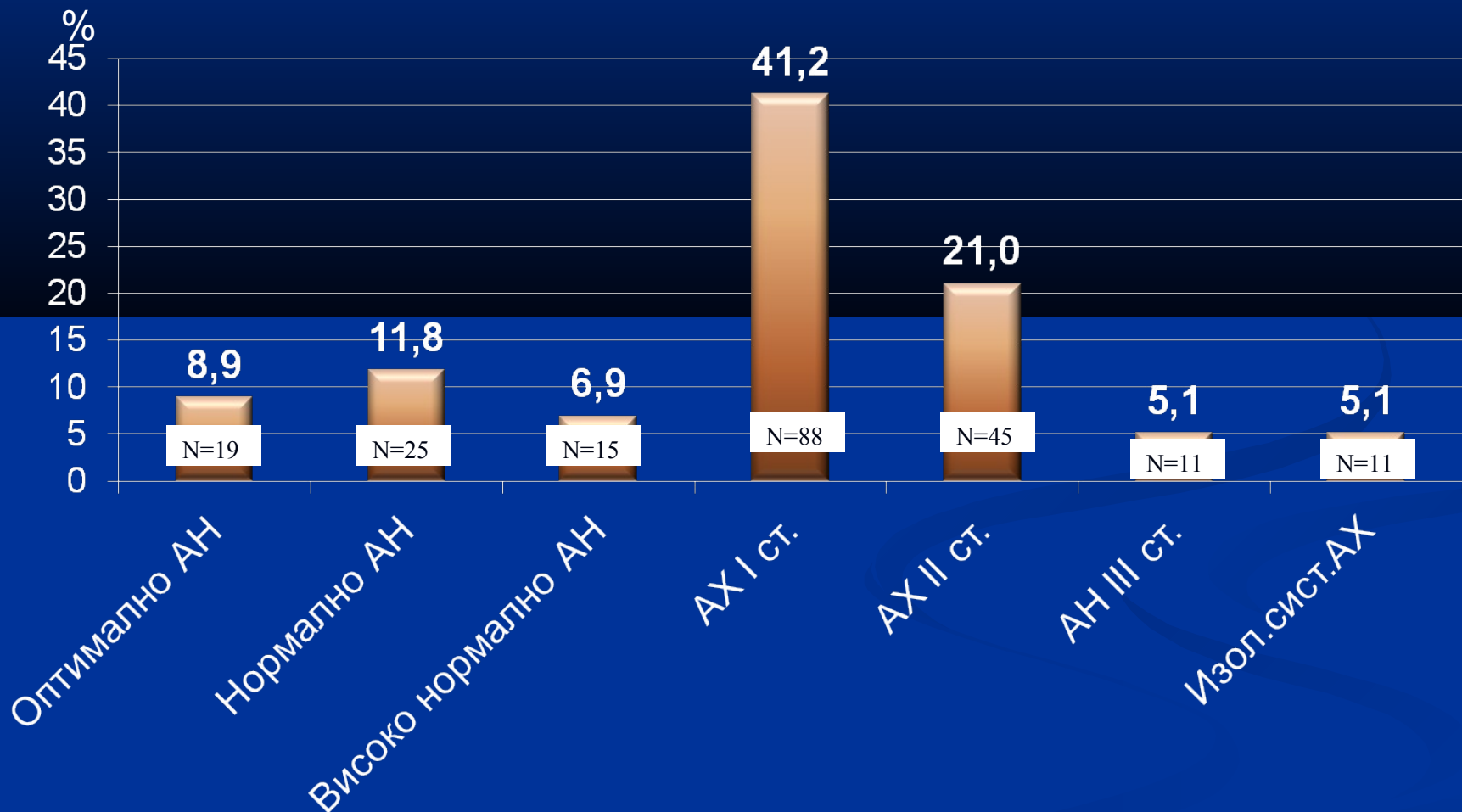
Сърдеченосъдови РФ и заболявания

	Age-standardized estimate of prevalence of raised blood pressure (SBP≥140 OR DBP≥90 OR on medication)		
	Men (%)	Women (%)	Total (%)
Albania	48.0	42.0	44.9
Andorra	42.6	30.9	36.7
Armenia	49.8	46.0	47.8
Austria	42.6	33.4	38.0
Azerbaijan	46.0	41.1	43.4
Belarus	51.2	42.3	46.6
Belgium	39.3	30.4	34.8
Bosnia and Herzegovina	47.2	46.6	47.1
Bulgaria	48.1	40.9	44.5
Croatia	49.8	43.4	46.7
Cyprus	42.4	32.0	37.0
Czech Republic	47.6	37.6	42.7
Denmark	40.6	28.4	34.5
Estonia	52.9	42.2	47.3
Finland	47.4	36.3	41.9
France	42.3	29.3	35.7
Georgia	49.9	43.5	46.5
Germany	44.8	34.3	39.7
Greece	39.4	32.7	36.1
Hungary	50.0	41.0	45.5
Iceland	40.2	27.3	33.8
Ireland	47.0	34.2	40.6
Israel	37.4	29.9	33.6
Italy	42.2	33.6	37.9
Kazakhstan	48.5	41.4	44.8
Kyrgyzstan	47.1	42.8	45.0
Latvia	51.2	42.2	46.6
Lithuania	52.1	43.4	47.7
Luxembourg	42.1	31.3	36.7
Malta	43.3	33.8	38.6
Montenegro	49.6	42.0	45.6
Netherlands	42.4	30.8	36.6
Norway	46.3	35.2	40.9
Poland	49.3	42.4	46.0
Portugal	46.5	37.4	41.9
Republic of Moldova	48.4	43.3	45.9
Romania	47.1	41.7	44.5
Russian Federation	46.2	41.3	43.8
Serbia	50.1	43.0	46.6
Slovakia	49.6	42.0	45.8
Slovenia	50.4	42.3	46.4
Spain	41.5	31.7	36.7
Sweden	43.1	32.5	37.9
Switzerland	41.6	28.2	34.8
Tajikistan	46.4	43.3	44.8
TFYR Macedonia	48.0	42.6	45.4
Turkey	36.2	35.8	36.1
Turkmenistan	47.0	42.2	44.6
Ukraine	52.2	44.6	48.3
United Kingdom	42.2	32.8	37.5
Uzbekistan	41.5	36.5	39.1

АХ при жени на възраст >25 г. в Европа

M. Nichols et al. European cardiovascular disease statistics, 2012 edition,
Dept. of Public Health, University of Oxford

Резултати

Наличие и степен на АХ
(класификация на ESC/ESH 2013)

Резултати

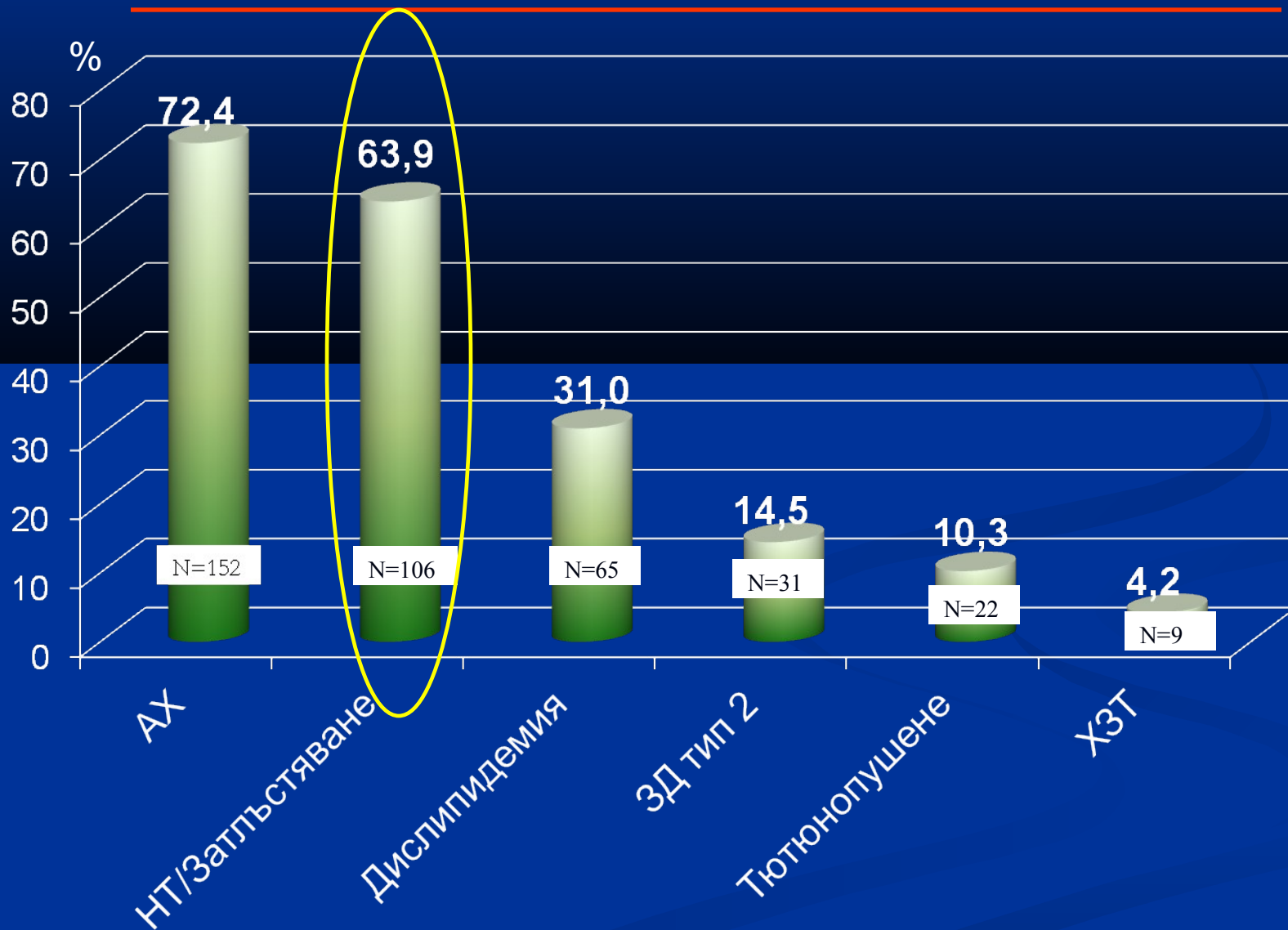
Средна стойност на АН
(p нормотоници/ хипертоници < 0.05)

Резултати

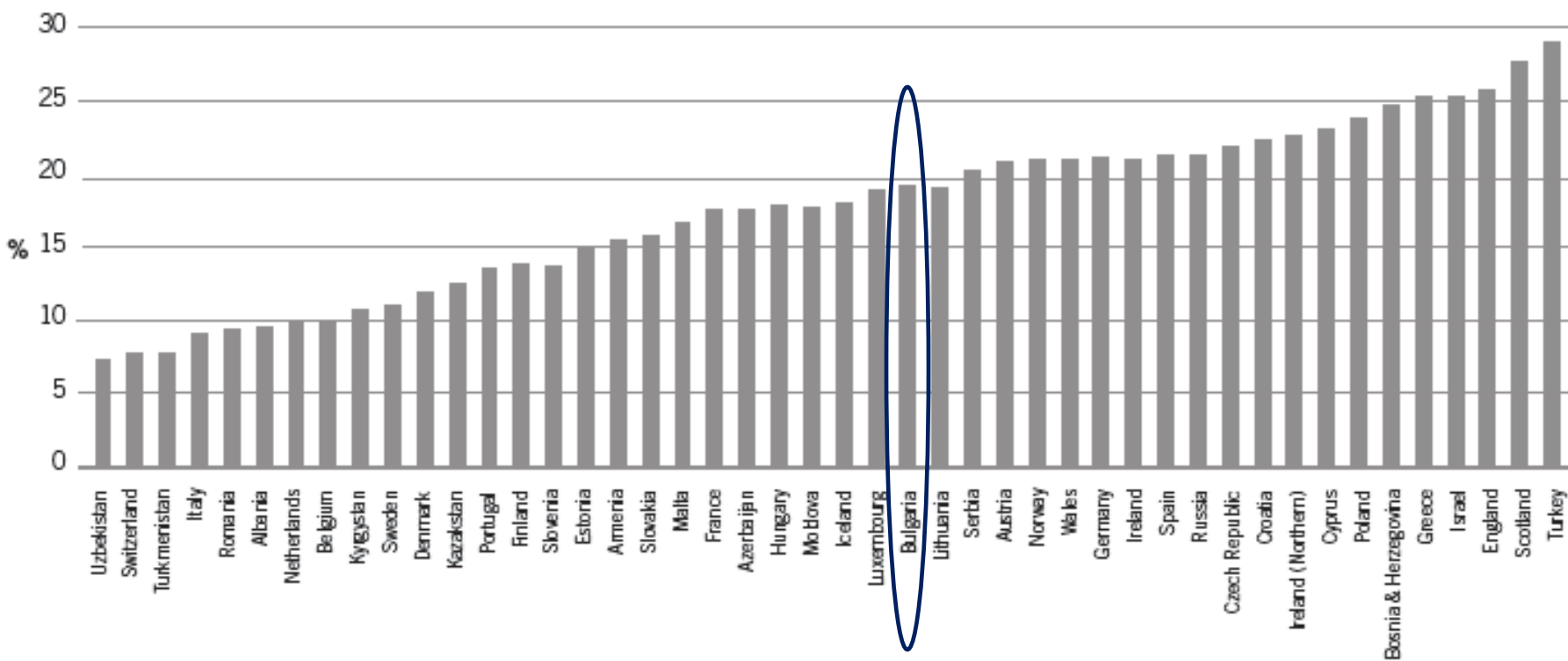

Менопауза и стойности на АН, $p < 0.05$

Резултати

Сърдеченосъдови РФ и заболявания

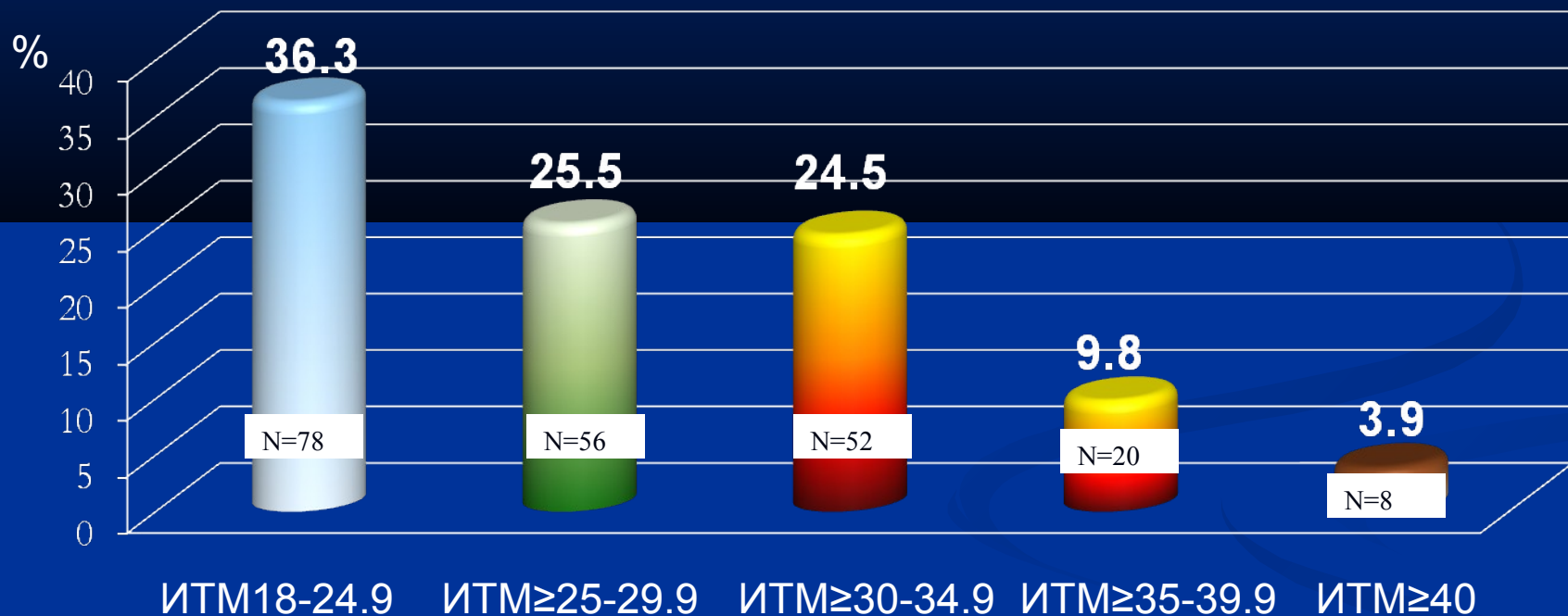

Затлъстяване сред жените на възраст >20 г. в Европа

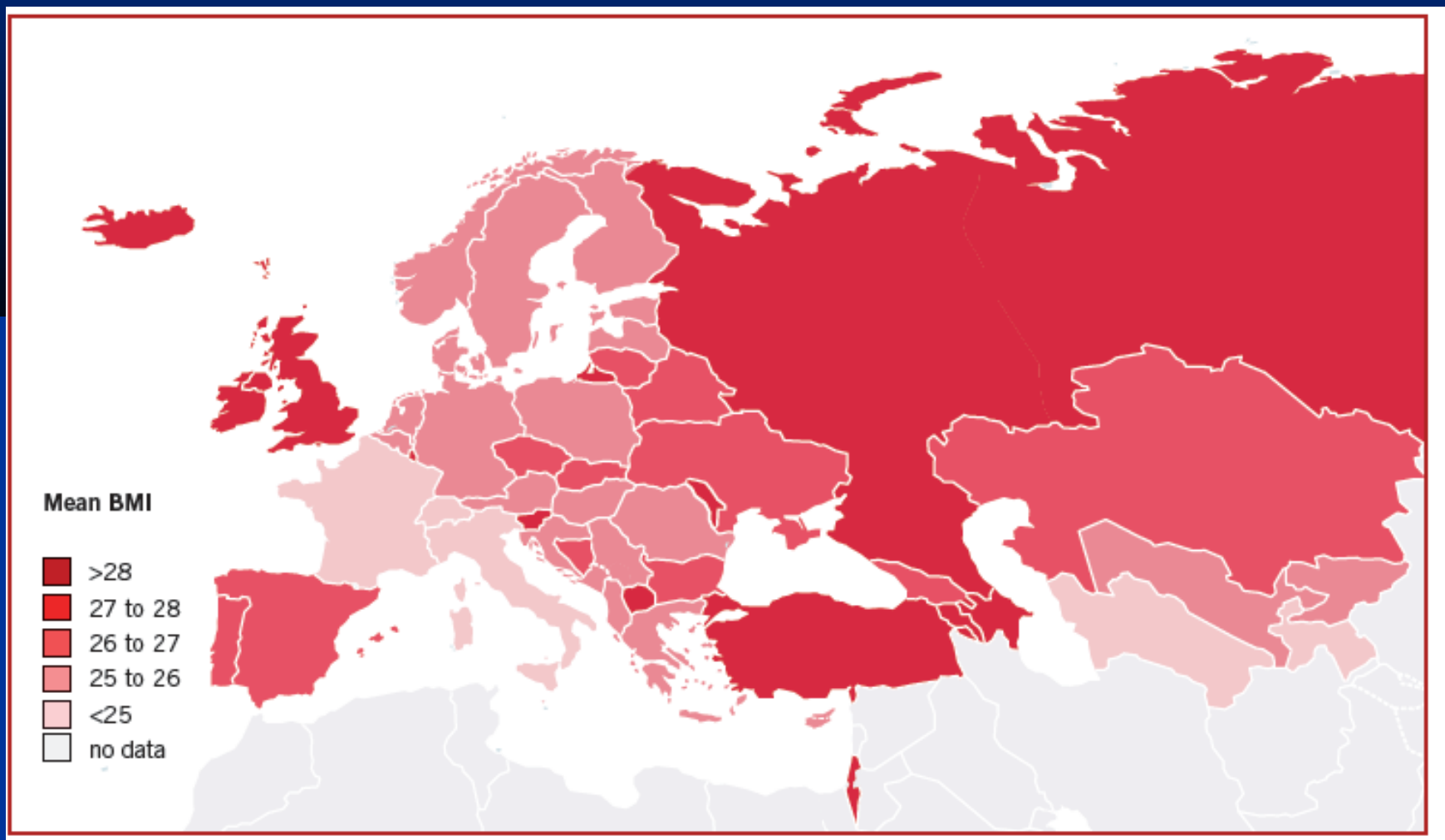
M. Nichols et al. European cardiovascular disease statistics, 2012 edition, Dept. of Public Health, University of Oxford

Резултати

Среден ИТМ: 28.4±6,4 (18-51) kg/m²

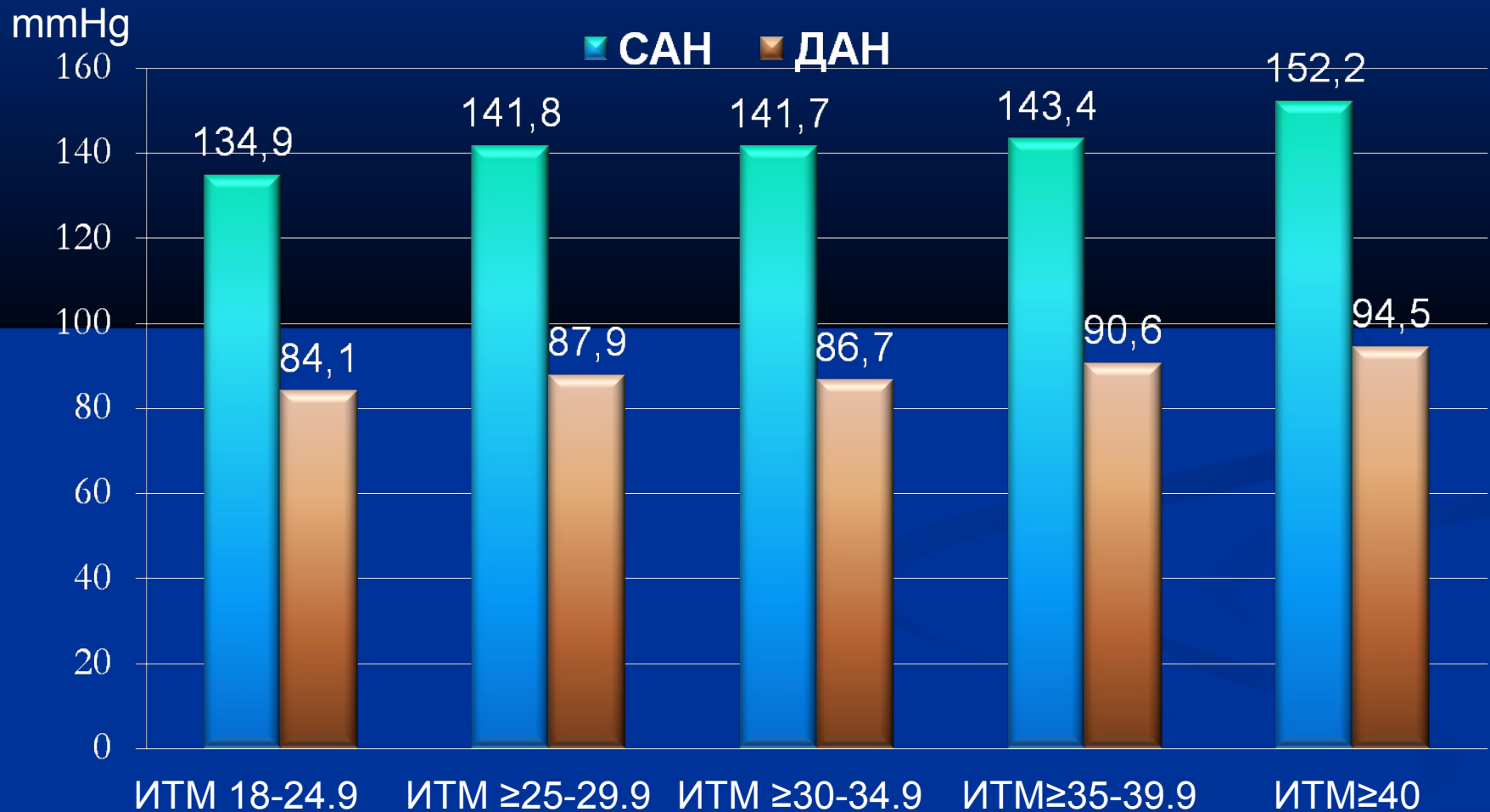
Наличие и степен на затлъстяване, оценено чрез ИТМ

Среден ИТМ при жени на възраст >20 г. в Европа

M. Nichols et al. European cardiovascular disease statistics, 2012 edition, Dept. of Public Health, University of Oxford

Резултати

ИТМ и АН

$p < 0.05$ нормален ИТМ спрямо другите групи и затлъстяване III ст. спрямо другите групи

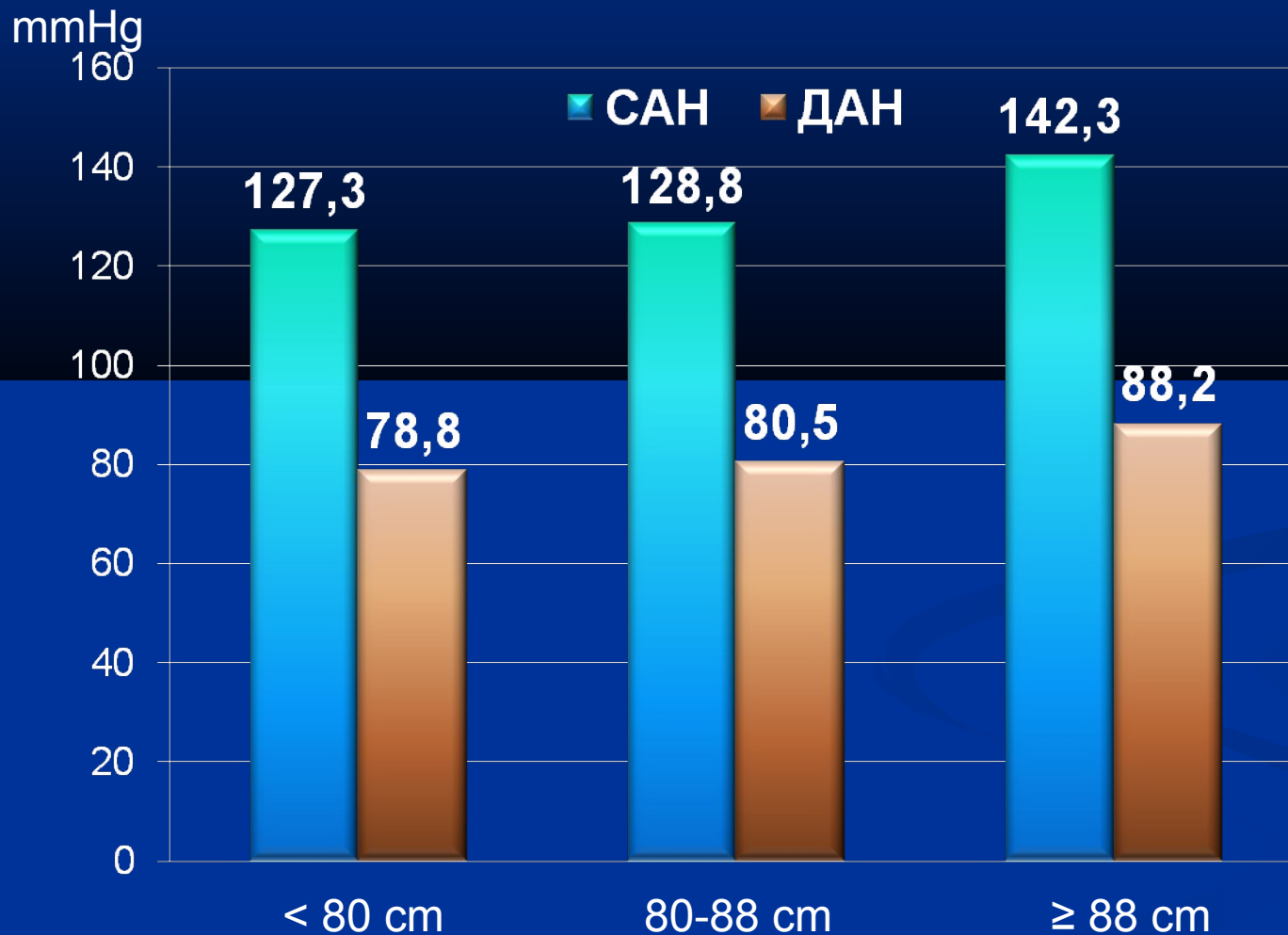
Резултати

Средна обиколка на талията: 95.4±15.8 cm

Наличие и степен на затлъстяване, оценено чрез обиколката на талията

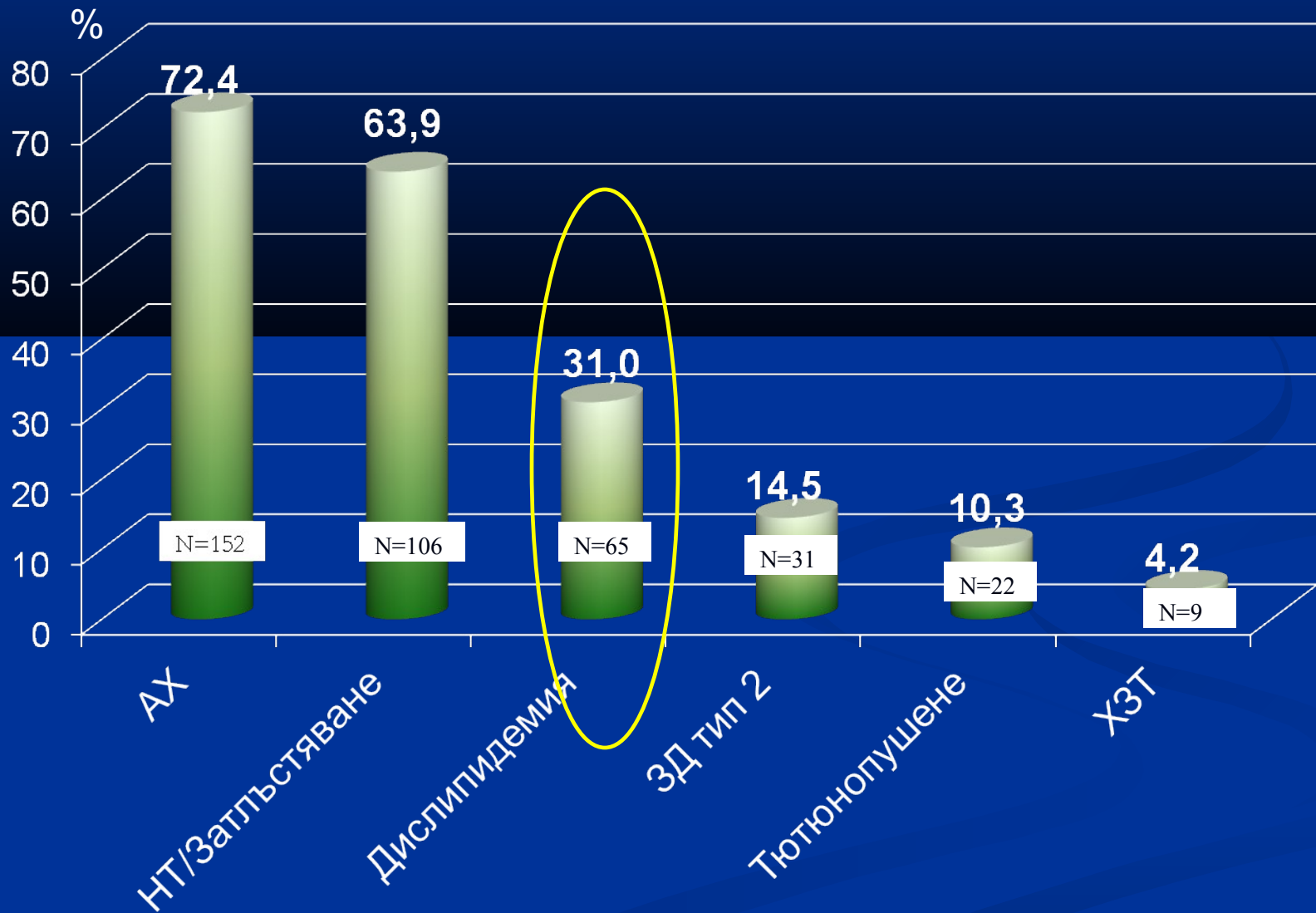
Резултати

Обиколка на талията и АН

$p < 0.05$ за абдоминално затлъстяване спрямо другите две групи

Резултати

Сърдеченосъдови РФ и заболявания

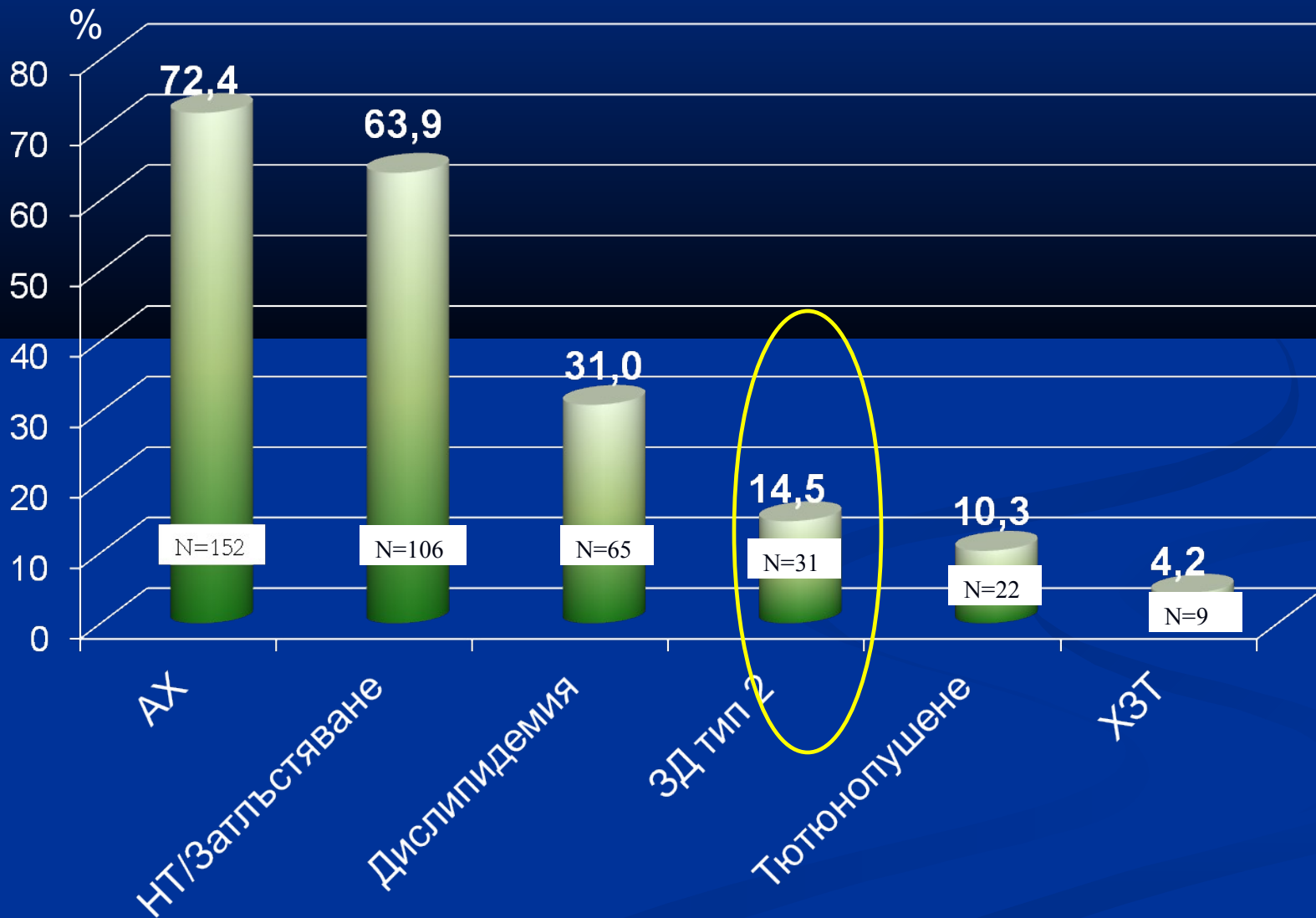
Table 9.1 Prevalence of raised blood cholesterol, adults aged 25 years and over, by sex, 2008, Europe

	Age-standardized estimate of prevalence of raised blood cholesterol (≥ 5.0 mmol/L)			Age-standardized estimate of prevalence of raised blood cholesterol (≥ 6.2 mmol/L)		
	Men (%)	Women (%)	Total (%)	Men (%)	Women (%)	Total (%)
Albania	46.3	44.3	45.3	11.3	12.6	12.0
Andorra	69.7	64.1	67.1	26.7	24.1	25.5
Armenia	39.6	41.5	40.8	8.9	11.0	10.1
Austria	61.3	57.7	59.7	19.6	18.9	19.4
Azerbaijan	33.1	36.0	34.8	6.7	8.7	7.8
Belarus	50.5	50.8	51.1	13.9	15.8	15.3
Belgium	64.6	59.9	62.4	22.2	20.8	21.6
Bosnia and Herzegovina	38.5	38.5	39.2	8.5	10.1	9.4
Bulgaria	50.3	49.0	49.9	13.5	14.5	14.2
Croatia	49.4	49.7	49.8	13.1	14.9	14.3
Cyprus	58.7	55.5	57.1	17.8	17.7	17.7
Czech Republic	54.4	52.7	53.9	14.7	15.7	15.5
Denmark	68.3	61.8	65.2	26.0	24.6	25.5
Estonia	56.0	56.7	56.7	17.0	19.3	18.5
Finland	57.5	59.3	59.0	16.4	21.7	19.7
France	63.5	60.2	62.0	20.2	20.7	20.6
Georgia	35.6	38.0	37.1	7.5	9.5	8.7
Germany	69.6	61.4	65.6	27.1	21.9	24.6
Greece	50.1	45.9	48.2	12.7	12.8	12.8
Hungary	55.4	54.0	55.2	16.5	18.5	17.9
Iceland	72.5	67.0	69.8	30.2	27.7	29.1
Ireland	65.5	59.5	62.6	22.9	20.4	21.7
Israel	51.8	54.8	53.5	13.3	15.5	14.5
Italy	62.3	61.6	62.2	19.0	20.8	20.1
Kazakhstan	45.0	46.6	45.7	11.0	12.9	12.3
Kyrgyzstan	28.3	31.2	30.1	5.3	7.0	6.3
Latvia	55.3	55.2	55.7	16.6	18.6	18.0
Lithuania	54.9	54.0	54.8	16.1	17.2	17.0
Luxembourg	69.5	64.1	66.9	26.5	24.3	25.6
Malta	60.7	56.9	59.0	19.2	18.9	19.2
Montenegro	48.4	47.9	48.3	12.6	13.9	13.4
Netherlands	62.5	58.2	60.5	20.4	19.6	20.1
Norway	64.2	59.3	61.9	21.8	20.3	21.2
Poland	59.9	53.8	57.1	18.3	16.5	17.6
Portugal	57.2	54.3	55.9	16.7	16.5	16.7
Republic of Moldova	35.2	36.9	36.5	7.5	9.3	8.6
Romania	46.0	45.2	45.8	11.4	12.6	12.1
Russian Federation	47.3	52.1	50.6	12.3	17.1	15.4
Serbia	47.4	52.0	49.8	11.9	14.9	13.5
Slovakia	52.7	51.7	52.5	14.8	16.1	15.7
Slovenia	56.8	55.3	56.3	17.3	18.4	18.1
Spain	58.9	52.9	56.1	17.1	15.4	16.4
Sweden	56.1	47.0	51.8	16.3	13.2	14.8
Switzerland	61.1	56.9	59.2	18.7	18.5	18.8
Tajikistan	22.5	25.3	24.0	3.8	5.3	4.6
TFYR Macedonia	42.4	43.7	43.2	10.0	11.8	11.0
Turkey	38.1	41.0	39.7	7.8	10.0	9.0
Turkmenistan	33.8	35.8	35.1	6.9	8.7	7.9
Ukraine	43.1	44.7	44.4	10.4	12.7	11.9
United Kingdom	65.2	61.3	63.4	21.6	21.3	21.7
Uzbekistan	24.2	28.9	26.8	4.1	6.5	5.4

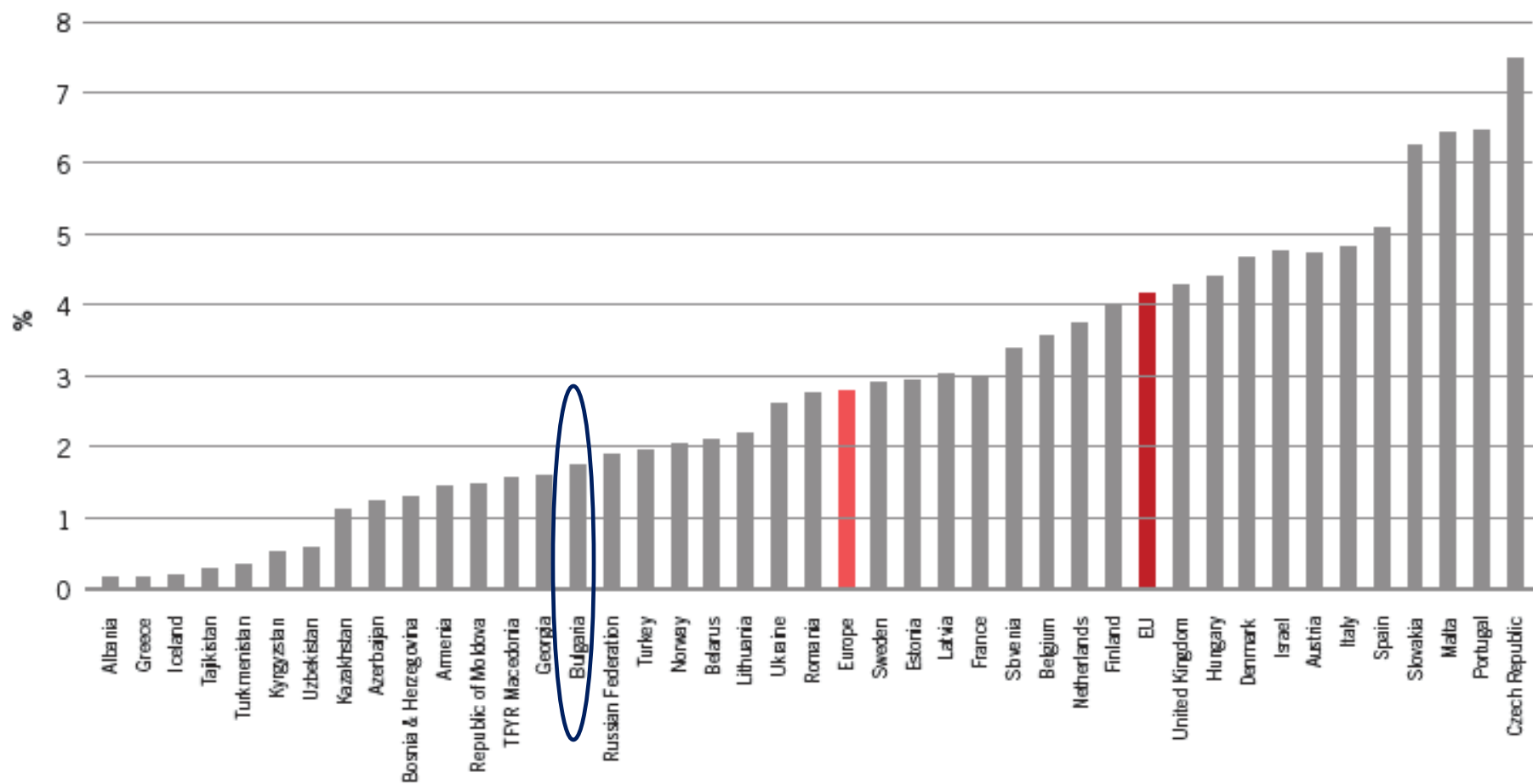
Хиперхолестеролемија при жени на возраст >25 г.
в Европа

M. Nichols et al. European cardiovascular disease statistics, 2012 edition, Dept. of Public Health, University of Oxford

Резултати

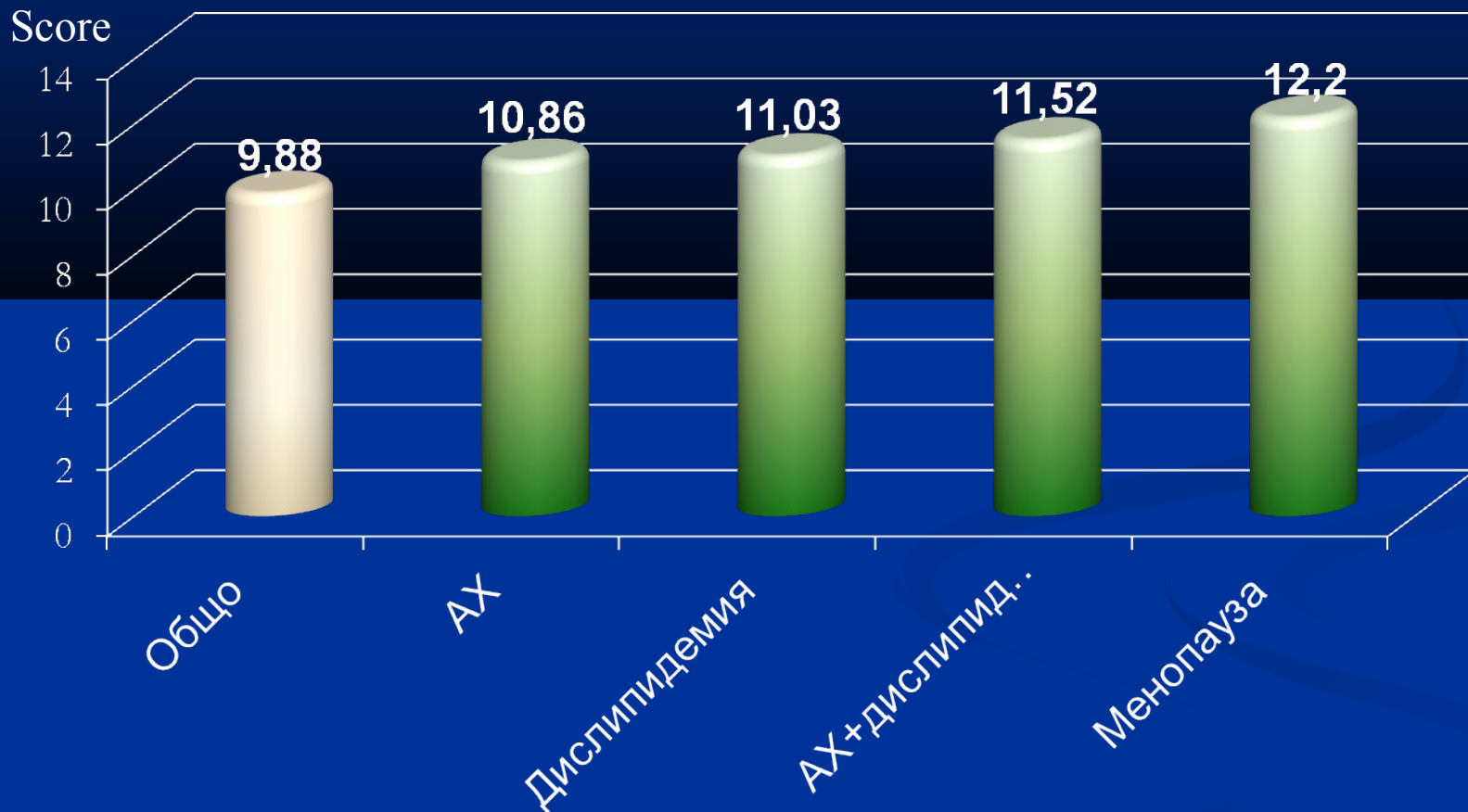
Сърдеченосъдови РФ и заболявания

Честота на ЗД тип 2 сред жените в Европа

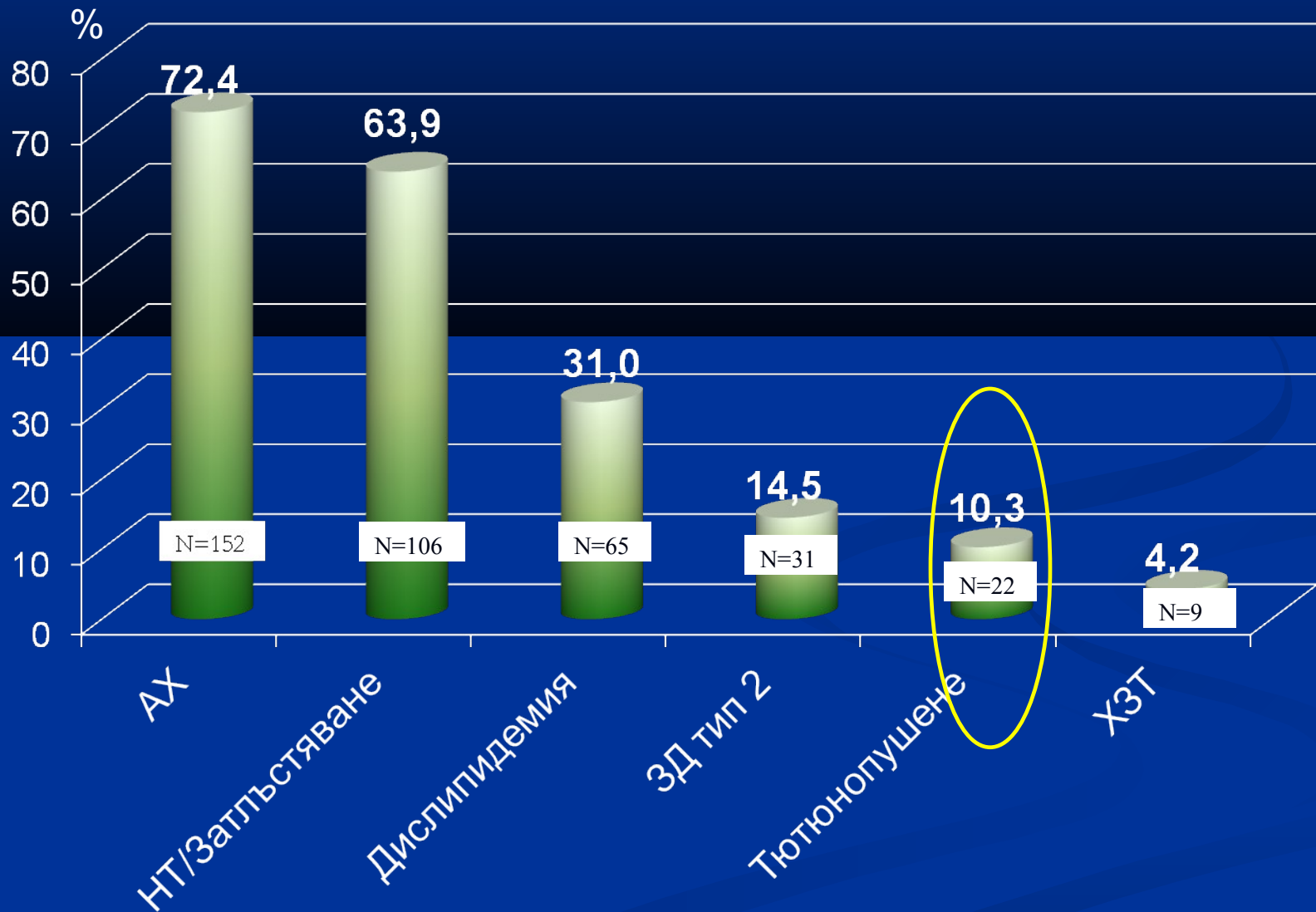
M. Nichols et al. European cardiovascular disease statistics, 2012 edition, Dept. of Public Health, University of Oxford

Резултати

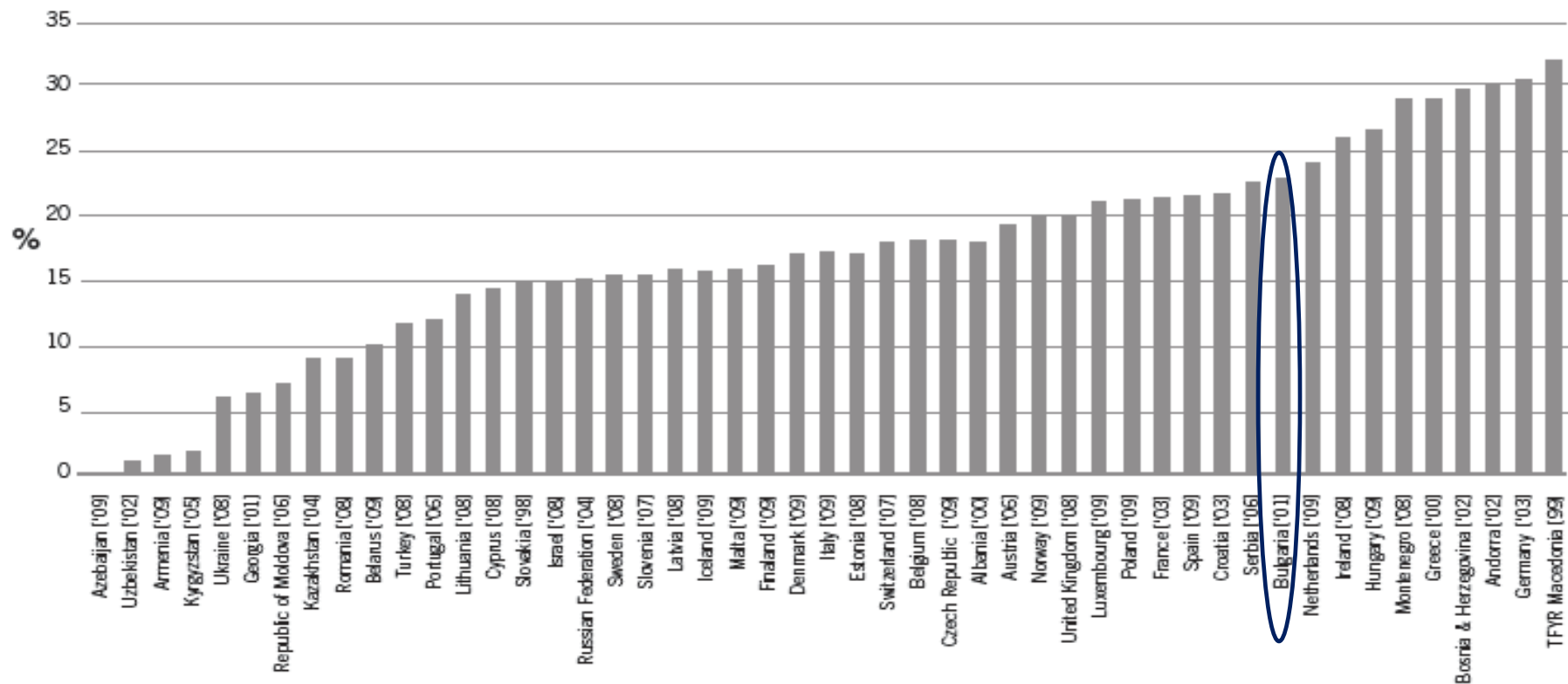

Риск за развитие на ЗД тип 2 при недиабетици
(n=183)

Резултати

Сърдеченосъдови РФ и заболявания

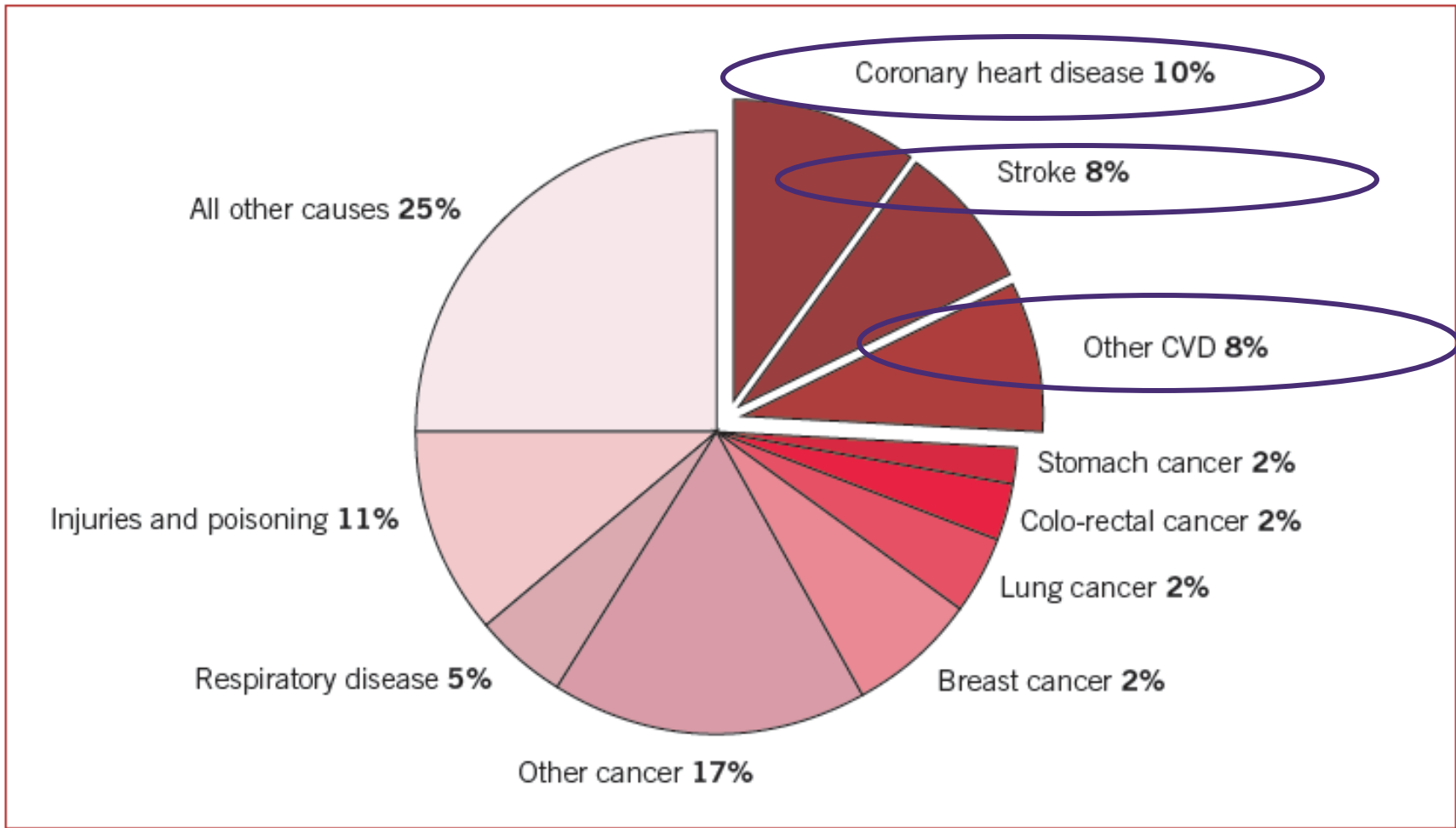
Тютюнопушене при жени на възраст >15 г. в Европа

M. Nichols et al. European cardiovascular disease statistics, 2012 edition, Dept. of Public Health, University of Oxford

Резултати

Реализирани сърдечносъдови и мозъчносъдови заболявания в анализираната група

Причини за смърт при жени на възраст <65 г. в Европа

M. Nichols et al. European cardiovascular disease statistics, 2012 edition, Dept. of Public Health, University of Oxford

Заклучения

- Сърдечносъдовият риск при анализираната група жени е висок.
- АХ има водещо значение сред анализираниите РФ, следвана по честота от наднормено тегло/затлъстяване и дислипидемия.
- Контролът на коригируемите сърдечносъдови РФ остава незадоволителен, въпреки наличните медикаментозни и немедикаментозни средства.
- Честотата на реализирани сърдечносъдови и мозъчносъдови усложнения сред анализираната група жени е сравнително висока.

Благодаря за вниманието